

Kniha Jasu

Aryeh Kaplan: Bahir, přeložil Roman Kořan, vydal Malvern 2008

Kabala, židovská mystika, není u nás neznámým tématem a má svůj okruh příznivců. Ti jistě uvítají vydání stěžejního kabalistického spisu Bahir, který vyšel péčí nakladatelství Malvern. Kniha Bahir totiž vedle spisu Sefer Jecira patří k nejdůležitějším předzoharickým kabalistickým textům. Za jejího autora je formálně označován rabi Nechunja ben Ha-Kana, talmudický učenec z prvního století, i když za vznik tohoto díla pravděpodobně vdčíme spíše škole zmíněného mystika. Bahir byl poprvé zveřejněn kolem roku 1176 provensálskou školou kabalistů a v podobě rukopisu koloval v úzkém okruhu osob. Knižního vydání se dočkal teprve v roce 1651 a postupem času následovalo nejméně deset dalších vydání, překlady do moderních jazyků nepočítaje. Český překlad, který je zrcadlově doprovázen hebrejským originálem, se opírá jednak o komentovaný anglický překlad rabiho A. Kaplana, jednak o reprint z roku 1994 textově asi nejspolehlivější Margaliovovy jeruzalémské edice z roku 1951.

Co v této knize najdeme? Výklad prvních veršů stvoření, pojednání o mystickém významu hebrejské abecedy, velká pozornost je samozřejmě věnována problematice deseti sefirot a zkrátka nepřijdou ani mystéria duše. Tolik v krátkosti alespoň pokud jde o hlavní témata.

Vlastní text Bahiru, který je extrémně stručný a hutný, je opatřen Kaplanovým úvodem a hlavně rozsáhlým poznámkovým aparátem. Obojí je pro porozumění této knize velmi důležité. Bahir, sepsaný formou komentáře k Toře, totiž rozhodně není snadno srozumitelným textem a je určen spíše k meditaci než ke zběžnému a lehkookému čtení. Je třeba si uvědomit, že toto dílo vzniklo v době, kdy kabala platila za skutečně tajnou nauku, takže enigmatické vyjadřování bylo pro autory kabalistických traktátů samozřejmostí. V některých pozdějších kabalistických studiích leckdy nacházíme již mnohem explicitnější formulace. Bahir je každopádně knihou, kterou se sluší brát do ruky s úctou. Kultivovaný český překlad s možností srovnání s originální verzí, vkusná a nevtíravá, přesto však působivá obálka, to vše patří k přednostem tohoto edičního počínu, který nepochybně ocení nejen mystikové, ale i zájemci o judaika.

Za jistý nedostatek je nicméně nutno označit chybějící rejstřík, který byl v českém vydání bohužel vypuštěn, přestože na něj Kaplan v úvodu (na straně 15 českého překladu) upozorňuje. Je to škoda, protože občas by se čtenáři docela hodil. V tiráži jsem pak postrádal údaj, z jakého, tj. kdy a kde vydaného Kaplanova textu překladatel vycházel. Kaplanův copyright (1987) nám o tom mnoho neřekne. Jsou to však jen drobnosti, které mi požitkem z četby rozhodně nezkazily. V současné době, kdy český knižní trh kvalitní okultní klasikou nikterak nepřekypuje, je Bahir vítanou hermetickou lahůdkou, kterou je dlužno pomalu a s gustem umlsávat.

Josef Veselý, 29. 4. 2008